IV. évfolyam. Arad, 1889. Október 4. Péntek. 268-dik szám.

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendő.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnep utáni napokon.

Előfizetési árak:

helyben:		vidékre	
1 évre	12.— frt	1 évre	14.— frt
fél évre	6.— frt	fél é.	7.— frt
¼ évre	3.— frt	¼ évre	3.50 frt
1 hóra	frt	1 hór	1.20 frt

Hirdetések díjja:
5 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 krajcár.

Tisza beszélt.

Arad, okt. 3.

Alig tudott, alig engedték szóhoz jutni, — irják a váradi tudósitók. Midőn felemelkedett ültéből, kezében a félig telt pohárral, menydörgésszerű éljenzés harsogott végig a termen, s választóinak nagy része könnyel szemében hallgatta Magyarország miniszterelnökét.

Tisza beszélt, s beszéde lehetetlenné tette: a Tisza visszavonulásában, a reformok kérdésében és a kabinet vagy a szabadelvű párt meghasonlásában való hitet, reményt. Az ellenzék kezdheti elől a harcot, de bármiként is kezdi és folytatja, e három jelentőség tényét meg nem másithatja, mert nagy és igaz volt annak a hatalmas alaku, ezüst-fehér haju ő szinte embernek a beszéde, minőt ő is alig mondott kormányra léptének napja óta.

Erőtlen guny, tartalmatlan s óbeszéd és a nevetségességig érzékeny honfiszivekre való apellálás az, a mit az ellenzéki lapok Tisza e beszédére — közönségünk felvidámitására, marasztalására — összeirnak.

Azokra a nagy kérdésekre, melyekre a nemzet az október másodikán tartandó beszédtől várta a feleletet, Tisza egyszerű, őszinte, világos formákban válaszolt. A mai parlamentáris élet minden ismert fogása hiányzik e beszédből, melynek nemes hangja ma is rávall arra a nagy államférfira, a ki nem áltat és képzelt sérelmektől nem akarja megvédeni a nemzetet soha azért, hogy népszerűségét ellenfeleihez hasonló stréber módon öregbitse.

Midőn a külpolitikát érinti, akkor sem használ dörgedelmes szavakat. Nyugodtan hirdeti a mindnyájunk által óhajott békét — egy rendezett háztartás keretében. Nem kaczérkodik itt, sem tetszetős szavakkal nem hizeleg a nemzet áldozatkészségének, hanem siet tovább nyilatkozni a reformokról. Elfogadja teljesen azokat és a közigazgatási reform kérdésében a kinevezés hivének vallja magát Lehet, hogy soká küzdött önmagában ő, ki fajának temperatnmát ismerve, soha sem sérté meg durván, erőszakosan a nemzet kegyeletét s tipikus sajátságaiból a korért, ha ki is vetkőztette egyes intézményeit, azt mindig kibékitő fokozatossággal vitte keresztül, hihető, hogy a kinevezési rendszer ált l a régi hagyományokon álmadozó, varkocsos ellenzéki frakciók előtt meg lesz sértve a megyei huszár dolmányos-sujtásos alakja, de a müveltebb összpolgárság tapsolni fog ezért Tisza Kálmánnak, különösen ha olvassa azt, hogy a kormányelnök egyik kijelentésében utalt arra, hogy a félreütődő megyei tisztviselők szolgálati valamint nyugdij-igényei rendeztetni fognak; előbb a közigazgatási biróság, majd a községi rendtartás lép életbe; valamennyi város nak egészen szabadabb, elkülönitett szervezete lesz; a reform lassan, kimélettel áll be és a mit alig lehet eléggé becsülni: megtartja valamennyi törvényhatósági testület politikai és kontrolirozó hatáskörét.

Es lesz az ország egy szabad, nagy rendben élő, erős nemzeti állam bástyája.

Ezt igéri a nagyváradi beszéd, melynek kijelentéseiért nem erősködött, nem esküdözött Tisza Kálmán és nem szinlelt szentimentális, hazug honmentő but, — nevetségesen eltörpülő ellenfeleinek tehetetlen szokásai szerint, — hanem mint igaz ember egyszerüen elmondta, hogy mit fog tenni. A frázis ismét azoknak maradt, a kik abból élnek.

Jóleső megnyugvás fogja megszállani Tisza szavai után, az ország müvelt polgárságát, azt a zömét a nemzetnek, mely hivatva van a nemzet sorsát irányitani. Hogy egy pár elégedetlen természet, vagy az ezek által félrevezetett tömeg, vagy plane az utcza mint gondolkozik az élelmes izgatók fejével, az sohse lehet akkor kérdés, midőn egy nemzet nagyszabásu előre haladásáról van szó.

Itt nem forradalomról, hanem egy nagy nemzeti átalakulásról van szó. Itt a müvelt polgárság nagy szerepe, támogatása dönt.

Ez az osztály pedig ma az uralkodó többség a teljesen európaian fejlődő Magyarországon és inkább mint valaha: rendületlenül áll Tisza Kálmán mellett.

A nagyváradi beszéd, a nemzet tulnyomó többsége által kivánt és megtapsolt beszéd volt.

Szilágyi igazságügyminiszter nyilatkozata. Az igazságügyminiszter Szombathelyen járt; az uj igazságügyi palota felavatásának ünnepélye alkalmából. Tiszteletére október 1-én fényes fáklyás-menetet rendeztek, sok ezernyi közönség jelenlétében. Az üdvözlő beszédre, Szilágyi Dezső miniszter a következőleg válaszolt:

Legyen szabad mindenekelőtt hálás köszönetet mondanom önöknek e fényes megtiszteltetésért, melyben részesiteni szivesked nek. Az előttem szóló szónok szépen, igazán fejezte ki azt, hogy minden magyar embernek és magyar kormánynak is első sorban törekvésének kell lenni, hogy a polgári szabadságmegóva legyen. Midőn Szombathely felett eltekintek, megtesetülve látom azt az igazságot, hogy a polgári szabadságot sehol sem érdemlik s becsülik meg jobban, mint a hol élni tudnak vele. Evek hosszu sora után látom viszont e várost; hazafias örömmel szemlélem meglepő fellendülését és virágzását; mindez e város derék és munkás polgárain k az érdeme. Országok és nemzetek igazi ereje nem egyes kitünő férfiakban van; ezek is nagy lendületet adhatnak a nemzeti czéloknak és törekvéseknek, de a valódi alap, melyen az országok nyugszanak, a hü és kötelességteljesitő munkás állampolgárokban található, bármily szerény is állásuk, bármily szerények törekvéseik. Az ő érzületük a haza lelke az ő erejük a haza ereje, maradandó emelkedése. Azért valahányszor virágzó, emelkedő várost látok, valahányszor szemléltem felpezsdülő erélyét és munkásságát a polgároknak, hazánk, nemzetünk hatalmas, maradandó gyarapodását találom benne Szabadságot, jogokat országunk törvényei, főleg a 48 iki törvények adtak a polgárságnak; azelőtt csekély su lyuk, egyetlen szavazatuk volt az összes törvényhozásban. Ma másként van. A jog kiterjesztetett. Megszilárdult, de élni kell tudni vele. Ha végigtekintek a városon s szemeim előtt látom e lelkes, munkás, hazafias polgárságot mindazzal együtt, a mit alkotott, akkor meggyőződöm, hogy ez a polgárság méltó e fellendülésre, e virágzásra, méltó a polgárság szabadságra. (Zajos éljenzés), Bucsuképen mondom önöknek, hogy a politikai küzdelmek közepette sokszor fogok visszaemlékezni e napra, e lobogó fáklyákra s arra a fáklyáknál fényesebben lobogó és melegen átérzett beszédre, melylyel szónokok üdvözölt. Uraim! a növény a földből, a kormányférfi a polgároknak akaratából és támogatásából meriti erejét, meglehet, akadályozva leszek törekvéseimben, talán csalodni fogok egyik-mssik reményemben, de arról biztositom önöket, hogy Magyarország igazságügyének hü, kitartó munkása leszek (Zajos éljenzés) Önök nem közönyösek az igazságszolgáltatás ügyei iránt, minek bizonysága mai megjelenésük. A mai nap eseményei megerősitettek ama elhatározásomban, hogy teljes bizalommal épitsek e nemzetnek szabadságszeretetére, áldozatkészségére és polgári kitartására. (Zajos éljenzés.) Bucsut veszek önöktől, kérve önöket, gondoljanak reám oly őszinte érzelemmel és barátsággal, a minő hálával én fogok önökre gondolni, kiknek kitüntető szives fogadtatását soha elfeledni nem fogom.

Szünni nem akaró éljenzés és óriási lelkesedés követte e beszédet. A miniszter a püspöki palota erkélyéről szonokolt. Este a szinházban diszelőadás volt. Szilágyi miniszter Radó főispán páholyából nézte végig az előadást. Szinház után a miniszter a fő ispán lakásán a város és megye notabilitásaitól környezve cerclet tartott. 2-án a törvényszéki palota ünnepélyes átadása ment végbe, és aztán 300 teritékü banket volt.

Sóvárgás a hatalomért.

Budapest, okt. 2.

(n) Megjött az ősz a maga ködeivel, s ködhomály boritja Magyarország parlamentáris életének jövő kilátásait is. Még nem érkezett meg az országgyülés müködésének időszaka, dé már is oly jelek mutatkoznak, melyek szerint e müködést a szenvedélyek torlódó hullámai fenyegetik a rendes utiránytól való eltéréssel, hiába való küzködéssel, zátonyra kerüléssel.

A parlamenti ellenzék bősz dühét, mely a hatalom utáni sóvárgás hosszu sovány esztendei alatt gyülekezett meg, elhatározó csapásra gyüjti ismét Tisza Kálmán megbuktatására.

Miért? Arra egyéb felelet nem lehetséges, minthogy megunta annak hosszu kormányzását, s megunta a hatalom utáni hosszu várakozást. Az ország látja, érzi, hogy Tisza hosszu kormányzata alatt erőben, tekintélyben gyarapodott, hogy az életerén rágódó pénzügyi válságok megszüntek, s éppen ennek folytán uj forrásai nyiltak a nemzeti és kulturális érdekek ápolásának; az ország érzi, hogy mily hatalmas faktorrá emelkedett a monarchia és dynastia hatalmának fönntartásában s a külföldel szemben való emelkedésében, érzi, hogy az Ausztriát duló nemzetiségi és pártviszályokkal szemben Magyarország azon szikla, melyre a monarchiának nemzetünket is biztositó hatalmas jövője épül. A nemzet, az ország mindezt érzi, s éppen ezért a hatalomvágyó ellenzék s loyalis jelszavak alatt felforgatásra törő Kossuth-párt minden jelszót felhasználó izgatása daczára óriási ez a többség, hatalmas a közvéleménynek minden más irány, törekvés kiabálását elnyomó azon nyilatkozata, mely elismeréssel és megnyugvással várja Tisza Kálmán további müködését s attól csak jót vár állami és nemzeti positiónk erősitését, nemzetgazdasági és közmüvelődési fejlődésünket és erősödésünket. De a parlament ellenzéki pártjai mindevvel nem törődnek ugyanekik egyrészt hatalomrajutás, másrészt a közjogi viszonyok felforgatása kell, s erre a mostani állapotok és viszonyok közt az időt elérkezettnek tartják.

Hogy e vélekedésük legbonusabb, s tervük megvalósitása sikerülés esetén nemzetünkre nézve a legveszélyesebb, azt tudja mindenki, aki a jelenkor nemzetközi viszonyainak válságos helyzetét ismeri. A közeledő vihar egyenesen a mi állami épületünk alapját és tetőzetét fenyegeti, a szövetségek, melyek e vihar ellen biztositni látszanak, éppen monarchiánk két államának kifelé való hatalmas egységét s népeink egyetértését feltételezik. A monarchia hatalmi egyensulyát Ausztria fejetlen pártviszonyaival, föderalizmus örve alatt szétmállásra vivő nemzetiségi viszályaival szemben eddig Magyarország szilárd, rendületlen s folyamatos kormányzata alatt biztositotta, s ez a szilárd rendületlen s folyamatos kormányzat Tisza Kálmán kipróbált kezeiben központosul. O hozta helyre pénzügyeinkat, ő szervezte a legkiválóbb szakférfiakból miniszteriumát, s ő biztositotta tényeivel, hogy eddigi hiányos kormányzati és kulturális intézményeinket jóra fejleszthessük s tökéletesithessük.

A magyar közvélemény érzi azt, s ép azért perhorreskálja, magától elutasitja az ellenzék felforgatási törekvéseit, melyek épen a mostani nemzetközi viszonyok között hazánkra nézve veszélyesek. Ez idő szerint Tisza személye képviseli és biztositja a parlamentaris kormányzat folytonosságát, az ellenzéki szövetkezet vele szemben a dissolutiot, az egymást váltó pártválságok örvényeinek feltárulását jelenti, s jelenti a monarchia gyengülését azon külveszélyel szemben, mely egy alig-alig elodázható háboru által első sorban hazánk s nemzetünk közjogi állása ellen tör.

A magyar közvélemény tudja ezt s e szerint fogalmazza itéletét az ellenzék fölött.

A horvátországi Starcsevics párt bomlásnak indult. — mint Zagrábból táviratozzák, — két nagy csapás érte, olyanok, melyeket a roskadozó párt aligha fog kiheverni. Az egyik az, hogy Barcsics Erazmus, a párt legtehetségesebb tagja kilépett a párt kötelékéből. A feszültség már rég meg volt Barcsics és Starcsevics között, mert Barcsics és több hive nem akarták türni Starcsevics autokrata uralmát. Barcsics kilépésében Zágrábban a párt bomlásának jelét látják. A levélben, melyben Barcsics Erazmus a pártból való kilépését tudatja a jogpárt elnökével, a többek között ezeket mondja; „Az a meggyözödésem, hogy a tartománygyülés jelenlegi klubjainak tevékenysége nem hogy hasznos volna, hanem ellenkezőleg még káros, mert a helyett, hogy az összetartást élesztenék, csak a viszavonás magvát hintik el az egy anyának gyermekei közt Meggyözödésem szerint itt az ideje, hogy minden jó hazafi, a függetlenség és az összes déli szlávok név- és valláskülönbség nélkül való egyesülésére kibontott zászló alá gyülekezzék. Az az oka annak az elhatározásomnak, hogy az ez idő szerint fennálló klubok egyikének se legyek tagjává addig, mig egy oly nagy és egységes párt nem alakul, mely a föntemlitett czélok elérésére törekszik. Ez okból van szerencsém nagyságoddal tudatni, hogy a jogpárt klubjából kilépek." — A Starcsevics-pártot ért második veszteségről ezt táviratozzák Zágrábból: A Buccari városban megejtett képviselőválasztás ügyében, mely ellen a kisebbségben maradt párt peticzionált, a kiküldött bizottság már beterjesztette a tartománygyülésnek véleményét. A bizottság megsemmisiteni kivánja Urpani Iván, kreljini plébános megválasztását, még pedig azért, mert két szavazat, mely az ellenjelöltre adatott, tévesen vagy szándékosan a plébános javára iratott. A bizottság a nemzeti párti ellenjelölt, Battaglia rini jegyző választásának verifikáltatását kivánja. E javaslat előre látható elfogadása esetén a Starcsevics-párt ismét elveszti egy kerületét, még pedig azt, melyet egykor az öreg Starcsevics képviselt.

Tisza Kálmán beszéde.

október 3.

Lapunk mai számában bő távirati kivonatban adtuk Tisza kormányelnök nagyváradi beszédét. A nagyfontosságu beszéd, — mely ma már az egész kontingenst foglalkoztatja, — szó szerint *igy* hangzik:

Tisztelt barátaim és nagy részben választóim! (Halljuk! Halljuk!) Mindenekelőtt egy gyermekkorom óta mindig öregbedett érzelemtől áthatva emelem poharamat, hogy röviden kifejezzem köszönetemet engem ez alkalommal is ért sok szivességért; köszönetemet fejezem ki a bizonynyal a baráti érzelem részlehajlása által sugalt szép szavakért, melyekkel t. barátom kevés perczczel ezelőtt üdvözölt; (Halljuk! Halljuk!) de midőn ezt tenném, egyuttal engedelmet kérek arra, hogy ugy, mint azt már e város kebelében nehány évvel ezelőtt is tettem, ez alkalommal is szólhassak nehány fontosabb kérdésről. (Halljuk! Halljuk!)

Arról, mint teljesednek azok, miket pár éve, mint akkor a pénzügyminisztériumnak is vezetője, akkor kilátásba helyeztem, nem szolok! részint a megalkotott törvények, részint az azóta bemutatott zárszámadások felelnek rá (Helyeslés), és felelni fog azon költségvetés, melyet tisztelt barátom, a pénzügyminiszter nemsokára az ország törvényhozása elébe terjeszt (Ugy van! Ugy van!) Azt hiszem nem csalódom, ha azt mondom, hogy mindenki, a ki nem lehetetlent várt, meg lesz elégedve és azt a reményt fogja meriteni, hogy reform munkákban ezuttal gyorsabban fogunk haladhatni. (Ugy van. Elénk éljenzés) Csakhogy természetesen nem szabad ezen gyorsabb haladásnak annyira ragadnia, hogy azért a pénzügyi szempontokat, a pénzügyi rendezés fontosságát bármikor is szem elől tévesszük. (Ugy van! Ugy van! Elénk helyeslés.)

Az általános politikai helyzetről szerencsére ugy szolhatok — nincs mit mondanom, mert nem tehetek egyebet, mint csatlakozni azokhoz, kik a nyár folyamán Európaszerte nyilatkoztak, a kik mindnyájan kifejezték azon meggyőződésüket, hogy habár nem olyanok is a viszonyok, hogy az államoknak le lehetne mondaniok arról hogy véderejöket fentartsák és erős bitsék: mindamellett mindinkább biztosabban remélhetjük, hogy a béke meg fog őriztetni. (Elénk éljenzés.)

A hazai általános politikai helyzetről is csak pár szót kivánok szolani. (Halljuk.) Hiszen ezen körben, hol mindenki figyelemmel kiséri az eseményeket, ha én nem mondanám is, tudná mindenki, hogy a mult ülésszak második felében kisérlet történt az alkotmányos alapelvek megrontasara, (Ugy van! Igaz!) a törvényhozás hatalmát és a kormányok sorsa közötti döntést egy kisebbség számára akarták kierőszakolni. (Ugy van!) Ez nem sikerült akkor, nem fog ugy hiszem sikerülni sohasem, (Élénk helyeslés.) de a kisérlet megtörtént, remélhetjük, de nem tudhatjuk, nem fog-e megujulni A jelenségek arra, hogy legalább is a személyek elleni küzdelem folytattatni szándékoltatik, böven feküsznek előttünk és én másutt nem tenném, de itt választóim között kötelesnek érzem magamat, hogy némileg személyemről is szóljak. (Halljuk!) Nagy következetességgel folyt személyen ellen a támadás, egyik támadásu, melyet csak megérintek, de a melynek megczáfolásába nem bocsátkozom, az volt, hogy mióta én a kormányt agja vagyok és a kormány élén állok, az 1867. évi kiegyezéstől hátramenetel történt az ország jogai szempontjából. Ez ellen nem védekezem, mert annyira tudom és érzem és érezheti mindenki, a ki johiszemü, ennek valótlanságát, hog ez ellen védekezni bün volna. (Élénk helyeslés és tetszés.)

A másik a mit mondanak, az, bármi rossz van az országban, annak mind egyetlen ember az oka. (Derültség.) Az engem nem sért, sőt ha hiu volnék, azt, hogy nekem oly hatalmat tulajdonitanak, bóknak venném; de igenis bosszant az, hogy azok az urak nem gondolják meg, mily sértés fekszik ebben a törvényhozás és az ország választóinak többségére nézve. (Ugy van!) ugy tüntetik fel azokat, mint a kik egyes ember hatalomszavától függnek. De hát néha belefáradnak ebbe is és akkor, ámbár azt mondják, mit keres ott az az ember, a kinek már sem fenn, sem lenn, sem tekintélye, sem befolyása nincsen (Derültség) — hiszen saját minisztertársai is csak azon tanakodnak, hogyan csináljanak ellene a többségben klikkeket és hogyan buktassák meg (Élénk derültség), és megint nem gondolják meg, hogy nem engem sértenek, hanem sértik hazánknak azon jelentékeny férfiait, kiket a korona bizalma a miniszteri székbe ültetett és a többség bizalma ott tart. (Ugy van! Ugy van!) De hát ők nem gondolják meg, mit tenne ezt tartani oly férfiakról? Azt, hogy nincs bátorságuk, még pedig szemben egy magát mindenütt lejárt emberné azt mondani: mi nem értünk egyet; vagy te, vagy mi — nem, hanem jó képet csinálnak, barátságot szinlelnek és titkos utakon igyekeznek megbuktatni őt. (Elénk tetszés) Nos, uraim, a ki ezekről a férfiakról ezt feltessi, annak sem itélőtehetségét, sem egyéb tulajdonait nem irigylem. (Élénk helyeslés és tetszés.) Engem sokszor neveztek a taktika nagymesterének ellenségeim. Hát most elkövetek egy taktika elleni hibát (Derültség), mert megmondom, hogy ha azoknak az uraknak az a czéljuk, hogy a többség felbomoljék és a kormányban váság legyen, még taktikát is rosszat követnek, mert minden párt életében és megjegyzem, mert sem ok nélkül aggodalmat, sem ok nélkül reményt élesztení nem akarok, hogy csak a történeti tapasztalatok alapján akadémicze beszéljek, mondom, minden párt életében sokszor megtörtént, hogy egyes pártok többsége bizonyos kérdések miatt meghasonlott, felbomlott. Megesett kormányokon, megesett egyes kormányférfiakon, hogy még ha nem veszitették is el a bizalmat átalában, de egyes oly kérdés miatt, melyet vagy lényege, vagy politikai hordereje miatt szükségesnek tartottak, de létesiteni nem birtak, távoztak. De vajjon nem fogja-e minden önérzetes pártra és önérzetes kormányférfiura ezt az elválást lehetetlenné tenni vagy legalább is neheziteni s minden esetre nagyon késleltetni, ha oly viszonyok állanának fenn, hogy azt lehetne mondani, hogy megfélemlitve távozott el helyéről. (Elénk helyeslés). De hogy mit csináljanak azok az urak: ez az ő dolguk; hanem azt hiszem, hogy legalább egyet méltóztatnak velem érteni, hogy ha nemcsak a képviselőházban, de az országban is oly jelenségek mutatkoznának, ujra a szabadelvű pártnak egy ujabb kötelessége támad: megvédeni az ilyen támadások ellen az ország alkotmányát, (Ugy van!) a törvényei iránti tisztelet (Ugy van!) s nem engedni, hogy az országnak 1867. év óta élvezett, annyi jót előidézett belbékéje felzavartassék. (Élénk helyeslés).

Es most, mielőtt az eddig mondottakkal kapcsolatban poharat emelek, engedjék meg, hogy még egy kérdésről szóljak, mely

az ország összes lakosságát méltán foglalkoztatja. [Halljuk! Halljuk!) Midőn azonban ezt teszem, mindenek előtt a legerősebb meggyőződéssel és kétségtelen tényekre hivatkozva állitom, hogy mindazon vádak, melyek felhozatnak, mintha a mai adminisztracció corumpált és oly rossz volna, mint némelyek hirdetik, teljesen valótlanok. [Igaz! Ugy van!] Hiba van nálunk is. Egyes visszaélések történnek mi nálunk is. Ezt tagadni nem lehet. De hibák vannak mindenütt és mig emberek fogják vezetni a közigazgatást, lesznek hibák minden rendszer mellett. [Ugy van!) De azt kérdezhetné valaki, hogy ha nékem ez a meggyőződésem és ha hozzáteszem, hogy a feladat mindig az: a hibát javitani, a bünt szigoruan büntetni, mi az oka tehát, hogy hajlandónak nyilatkoztam, hogy az eddigi tisztviselő választási rendszeren változtassunk? (Halljuk! Halljuk!) Midőn belügyminiszter lettem 1875-ben, kimondottam, hogy jó adminisztrácziónak kell lennie s azóta mindig azon igyekeztem és itt ismét csak a törvénykönyvre hivatkozom, hogy adminisztrácziónk hiányai törvényhozási uton, a hiányzó legégetőbb törvények pótlása által javittassanak. -- (Élénk helyeslés.) De egy körülmény iránt nem hunyhattam szemet. (Halljuk! Halljuk!) Már 1881-ben — és lesznek talán, kik emlékeznek reá — kifejeztem aggodalmaimat, hogy jöhet idő, midőn az arra képzett és magukat azon pályára szánó egyének hiánya miatt kénytelenek leszünk ezen rendszertől eltérni. Ezt mondottam én az idén májusban a képviselőházban is azon beszédemben, melyről ugyan azt állitották, hogy éppen az ellenkezőt mondtam, — és még a napokban is olvastam — t. i. azt, hogy ezt sohasem mondtam (derültség). En 1881-után, és itt ismét az azóta alkotott törvényekre hivatkozom, igyekeztem, kisérletet tettem ezen bajnak orvoslására, de azt hiszem, hogy ezen bajon országszerte törvényhozásilag nem lehet segiteni. Megmondom miért. Ma már a közigazgatás ép ugy mint bármely más pálya maga egész emberét, annak összes idejét kivánja és amellett oly bonyolodottak ma már a közigazgatási kérdések, hogy ép oly képzettséget kell követelni a közigazgatási tisztviselőtől, mint bármely más hivatalnoktól az államnak. Ha ez igy van: vajjon lehet e csodálkozni azon — nem szólok az idősebbekről, kik megszokva ezen rendszert, belé éltek, belé találják magokat és hiven teljesitik kötelességüket. Ha a fiatalabb nemzedék hosszu tanulmányai után, mert egész munkáját ez fogja igénybe venni és neki erre kell családja alapitása lehetőségét bazirozni, nem ezt a pályát választja, a melyen nem biztos, hogy megmaradhat jó magaviselet mellett élethosszíglan, de a melyen még ha erre kilátása volna is, a fokozatos és érdeme szerinti előmenetelről szó sem lehet. (Élénk tetszés.) Ebben rejlik oka annak, a mit nem lehet tagadni, hogy az ország nagy részében oly állapot uralkodik, hogy nem lehet például, hogy csak egy jelenséget emlitsek, a gyakornokok helyeit állandóan és folytonosan betölteni, ez az oka tisztelt barátaim, a miért kénytelen vagyok belátni, hogy ezen rendszerrel tovább haladni nem lehet. De midőn ezt saját indokomként mondtam, mindenekelőtt kötelességem kijelenteni, és itt már azt hiszem a kormány összes tagjainak nézetét fejezem ki, hogy nincs senki a kormány tagjai közt, a ki azt hinné, hogy csak a tisztviselők kinevezésében áll a reform és ezzel minden me van.

Ez az egyik. A másik megint az, hogy nincs senki a kormány tagjai közt a ki azt akarná hogy ezáltal most már a törvényhatóságok önkormányzata, azoknak politikai összes hatáskőre megsemmisittessék. Mondom, senki. (Élénk helyeslés.) Sőt én éppen azt hiszem és ugy udom, hogy a kormány összes tagjainak nézetével is találkozom, ha azt mondom, hogy mi ohajtjuk a törvényhatóságoknak hatáskörét még alkotmányvédő minőségükben is fenntartani, sőt az adminisztráczióból sem kizárni, hanem a tisztviselők választása helyett a területón levő összes hivatalnokok, tisztviselők által vezetett adminisztrácció fel tt sikeres, folytonos, állandó ellenőrzést biztositani. (Élénk helyeslés.) Ha gyanusitásnak is veszik valahol, nem azért mondom, mert város, képviselő vagyok, hanem mert az természetes, hogy mig a jogkörre nézve a város és a megye egyforma, addig a szervezetre városi törvényhatóságoknak, melyek községek is sok irásban eltérő és szabadabb mozgást kell engedni. (igaz, ugy van.)

Es még egyet teszek hozzá. Mondom, hogy nem tartja senki közülünk, hogy csak a kinevezésben fekszik a reform, mert ez csak egyik része szerintem és azt hiszem, a kormány szerint is szükséges, elkezdve a kis községen keresztül dolgozni az egész rendszert, megállapitani a felebbezési formákat, tisztába hozni a felebbezések zavaros kérdését, a melyek egyik nehézséget képezik adminiszrácziónknak.

Ezen kivül létesiteni kell egészséges alapokon nyugvó közigazgatási biráskodást. Ki kell dolgozni a közigazgatási rendszert a maga egészében és kivévén a közigazgatási biráskodást, továbbá még egyet, a mit lehet s a miről később szólok, nem lehet egyes részletekkel külön meglepetésképen a törvényhozás elé jönni, hanem össze kell állitani az egészet, meg kell határozni azt is mibe kerül, azután megbeszélni az ország, legkülönbözőbb részeiben gyakorlati férfiakkal s csak azután állapithatja meg a kormány véglegesen javaslatait és csak akkor midőn ily módon az egész nemzet megismerkedett a dolog minden részletével és lényegével s szabad a törvényhozás eldöntését kérni. (Élénk helyeslés) Mert ma is azt mondom, a mit az idén az uj év napján jeleztem, hogy az adminisztrácció reform jó hatásu, hasznos csak ugy lehet, ha akkor lép életbe, midőn annak czélszerüségéről az egész nemzet meggyőződött. (Ugy van!)

Tudom, azt fogják mondani: Ez megint elhalasztás, szép szavakkal megigérik, de nem teszik. Hát nem teszik! Hát nem az! Ez uraim a nemzet által méltán támasztható követelés kielégitése, a mely alól kibuni annak, aki nem saját eszméjét akarja mindenáron keresztülvinni, hanem nemzetet akarja boldogitatani, nem lehet; azonban azt is mondhatom, a mit jeleztem, hogy a közigazgatási biráskodásrol szóló javaslat és még egy t. i. a községi rendészetről szóló, már ezen ülésszak alatt benyujtandók lesznek, mert ezek es méje, kivált az elsőé, sokkal megérettebb és felhasználásával a részben már is meg levő, bár sokak által igen lenézett, de az életben bevált intézmény megvalósitható lesz ugy, hogy ha az egész nagy rendszer fel épül, ez abba minden akadály nélkül be illeszthető lesz és mellett a jogbiztonságot az adminisztráczióban haladék nélkül meg dja, (Élénk tetszés.)

A másik, a mit mondani akarok, az, hogy a kormány feladatának fogja tekinteni a javaslatoknak, mindezekre való tekintettel, lehetőleg gyors, de nem elhamarkodott, elkészitését, melyeknél még sok más kérdés is fel fog merülni, mert nem lehet mellőzni pl. az egyes törvényhatóságokban levő nyugdijintézeteket, a nyert jogos nyugdijigények kérdését, sőt még tovább megyek, nem lehet mellőzni azt sem, hogy a ki a fennálló törvény alapján hat évre megválasztatott, annak jogos igényei mikép és mi módon nyerjenek kielégitést.

Mindezek oly kérdések, melyeket együttesen kell megoldani és melyeknek összesége iránt kell, hogy a nemzet felvilágositást nyerjen mielőtt határozna. (Zajos helyeslés.) Ismételem, a munkának a legnagyobb erélyel meg kell indulnia és meg is fog az előkészitő munka indittatni. (Helyeslés.) Most pedig bocsánatot kérek, hogy tisztelt barátaim figyelmét akaratom ellenére is ily hosszasan igénybe vettem. (Halljuk! Halljuk!) E tárgyak olyanok, melyekről még sokkal hosszasabban lehetne és ha lehetne, talán kellene is szólanom.

Engedjék meg, hogy én is emeljem poharamat mindazokért, kik el vannak határozva Magyarország alkotmányos jogait, a törvény iránti tiszteletet az országban mindenkivel szemben megvédeni, emeljem poharamat azokért, kik el vannak határozva, a szabadságot megvédeni azokkal szemben, a kik a szabadság fegyveréval visszaélnek (Zajos helyeslés.), mindazokért, kik visszagondolva az előbbi időkre és belátva azt, hogy 1867 óta az egyetértés és béke mit eredményezett Magyarországban, készek megvédeni a nyugalmat, az osztályok és felekezetek közti egyetértést, szemben minden támadással, legyen az bár az ideálizmus nevében intézve is. (Élénk helyeslés.) Emelem poharamat azokért, kik érezve fontosságat annak, a mi hála istennek ma nagyban és egészben meg van, hogy a magyar nemzet összes tagjai és a hadsereg jólétben és egyetértésben éljenek, készek az egyetértést megvédeni minden, bárhonnan jövő támadás ellen is. (Élénk helyeslés.) Midőn ezekért emelem poharamat, tudom hogy a magyar nemzet óriási többségeért emelem, de tudom azt is, hogy emelem poharamat Nagyvárad város összes lakosaiért, kik a multban is megtettek mindent, ha a haza érdekeit, jogot, alkotmányt és a törvényt kellett megvédeni és meg fognak tenni most is mindent, ha az ellenség talán más oldalról kopogtatna is. (Elenk helyeslés.)

En tehát rövid szavakban, de lelkem legmélyéből kivánom, hogy Nagyvárad város lakosait összesen és egyenként, és ugy, hogy városunknak, szabad mondanom: városunknak, felvirágzásában gyönyörködhessenek, az ur isten sokáig éltesse!" Hosszu, tartós zajos éljenzés.)

Kossuth Lajos egy ujabb levele.

Kossuth Lajos Hentaller Lajos országgyülési képviselőhöz levelet intézett, melyet a „Budapesti Ujság" közöl. A levelet itt adjuk egész terjedelmében:

Turin, szept. 16. 1889.

Tisztelt Képviselő ur!

Betegséggel bajlódtam két napon át. Nem volt veszélyes, de nagyon alkalmatlan. Jobbkezem s karom csuklóinak neuralgicus fájdalma miatt nem tudtam irni. Bögtön akartam válaszolni e hó 3-ikán kelt levelére. Megkisérlettem, de abban kellett hagynom. Nem ment. Par nap óta jobbacskán vagyok, bár távolról sem jól. Irni még mindig nehezemre esik, de már nem lehetetlen. Hát megpróbálom a válaszirást. Hanem bocsánatot kérek, hogy csakis a legszükségesebbre kell szoritkoznom: ez pedig a válasz képviselő ur azon kérdésére, hogy mikor s mily időtájban fogadhatnám a küldöttséget, mely képviselő ur vezérlete alatt meghozandó volna nekem Gyöngyös városa azon nagyrabecsült s hálás érzéssel fogadott határozatát, hogy engem az életkor súlya és 40 éves hontalanság által jóra tehetetlenné züllesztett öreg embert, a multak emlékei iránti kegyeletből, diszpolgárává megválasztásával tisztelt meg

Már többször volt alkalmam egészen hasonló esetekben kijelenteni hogy bármenynyire kedves is előttem hazámfiai látogatásának minden kilátása, én nem birok megbarátkozni a gondolattal, hogy maguknak költekezést okoznak oly dolog végett, a mely minden fáradság és költség nélkül posta utján is teljesithető, mert biszen a nagybecsü megtiszteltetésnek, melyre méltatva lettem, értéke nem az oklevél kézbesitésének módjában, hanem magában a megtiszteltetés tényében fekszik s a mint tekintetbe veszem, hogy mennyi társadalmi érdek tart igényt a hazafiak áldozatkészségére Magyarországon, kötelességmulasztás bünébe esném, ha ki nem jelenteném, hogy nekem örömet okozna, ha azon költség, melybe egy küldöttség Turinba utazása kerül, valamely jótékonysági czélra, vagy valamely köznemzeti érdekü működés (mint például az erdélyi vagy felsővidéki magyar közmüvelődési egyesület) s vele a haza javának előmozditására forditatnék. Voltak városok, melyek hasonló esetben tett e figyelmeztetésemnek engedni szivesek voltak. Növelné lekötelezettségemet, melylyel Gyöngyös városának iránt am tanusitott kegyességeert tartozom, ha részéről is hasonlót lehetnék szerencsés tapasztalni.

Azonban e felől határozni nem én reám tartozik s azon esetre, ha a küldöttség eszméjéhez ragaszkodnának tájékozásul csak annyit mondhatok, hogy legalább is november végéig (ha még élek addig) nincs szándékomban turini tanyámból eltávozni s ön és kiküldött társai bár mikor jöjjenek is, szivesen látott vendégekül fogadtatásuk felől biztosak lehetnek (természetesen feltesszem, hogy szónoklati gyakorlatoktól mindkét két részen megteszünk kimélve, hanc veniam petimusque damusque vicissem), nehogy azonban valamely most előre nem látható véletlen zavart okozhasson, tisztelettel kérem képviselő urat, méltoztassék engem becs s látogatásuk ideje felől nehány nappal előre értesiteni.

Méltoztassék kérem Gyöngyös városánál a rendkivüli megtiszteltetésért, melyre méltatni kegyeskedett, hálás köszönetem tolmácsa lenni.

Megtiszteltetésen ezen neme oly kiterjedést vett az országban, hogy a jóindulat mellett, mely abban személyemhez szól s melyet hálával fogadok, reám azt a benyomást teszi, hogy annak magasabb jellegü értelme is van, még pedig két irányban, egy részt arra mutat, hogy elevenebb lüktetésnek indul a közérzületben, a kegyelet a multak azon emlékei iránt, melyekben nekem tevékeny részem volna, másrészt a közérzület erkölcsi tiltakozásának jellegével bir azon semmi okszerüség által nem indokolt törvény ellenében, mely engem megfosztott a velem született magyar állampolgári minőségtől.

Ez utobbi teknitetben nem csinálok magamnak illuziókat. Tud m, hogy o tiltakozás daczára az a törvény törvény marad, de nemzetem közérzületének e nyilatkozványai nagy vigasztalásomra szolgálnak a fájdalomban, melyet nekem az a törvény okozott.

Hanem a multak emlékei iránti kegyelet megelevenülő lüktetése a maga következéseiben — ugy hiszem — más tekintet alá esik; annak megvan a maga logicája, mely nem maradhat az érzelmekre szoritkozva, hanem hatása a közéletben is érvényesülend. Már is mutatkoznak ennek jelei a térfoglalásokban, melyeket a függetlenségi párt elvei az előfordult pótválasztásokban nyertenek.

Hogy Gyöngyös városát is szerencsém lehet ezek közt tisztelhetni, én ebben a közvélemény jobbra fordultának egy nagyon nevezetes jelenségét látom, mert pártszinezet; elvek, politikai irány, aspiratió s még a 40 év előtti nagy idők appretiatiója tekintetében is alig képzelhető élesebb ellentét, mint az, hogy Gyöngyös polgárai Visontai Kovács László közvetlen utódjául önt választották meg.

Legyen szives, képviselő ur, hálás köszönetemhez Gyöngyös varosa által iránt am tanusitott kegyességeért a felett érzett örömöm kijelentését is hozzá csatolni, hogy a multak hagyományainak kegyeletét Gyöngyös polgárai a közélet terén is ily fényes sikerrel kitüntették.

Fogadja képviselő ur nagyrabecsülésem biztositását és barátságos üdvözletemet.

Kossuth Lajos

LEGUJABB POSTA.

— **Boulangernek elfogyott a pénze.** Beavatott körökben közbeszéd tárgyát képezi a boulangizmusnak a legutobbi választások által előidézett pénzügyi tönkje. A „XIX. Siecle" érdekes részleteket közöl a tábornok viszonyairól és terveiről, aki eszközeinek már végére jutott. Mult szerdán a párizsi gróf 20,000 frankot küldött neki azzal a megjegyzéssel, hogy ez az összeg a Boulanger részére szánt alapnak utolsó maradéka. Azota nagy ügygyel-bajjal voltak képesek még 10,000 frankot összeszedni, hogy nehány igen sürgös adósságot kifizessenek; azonban a választásokból eredő legtöbb tartozást képtelen a tábornok kiegyenliteni. Zavara annyival nyomasztóbb, mert Dillon, a ki egyedül rendelkezik még nagyobb vagyonnal, vonakodik tovább menni, mert attól tart, hogy tönkreteszi magát. Miután Boulanger képtelen a londoni fényes háztartást folytatni, az volt a szándéka, hogy Jersey szigetre költözködik; ujabban azonban arra határozta magát, hogy Egyiptomban fog hosszabb ideig tartózkodni. Ez herczegnő megvette összes lovait, azonban kijelentette, hogy ez részéről az utolsó áldozat. A boulangeristák vezérei takarodót fujnak. Boulanger nyomban a pótválasztások megejtése után Egyptombe készül utazni, ép ugy Rochefort is. Azt beszélik, hogy Boulanger nem érintkezik többé Rocheforttal. Dillon gr. Amerikába szándékozik utazni. A pótvalasztásokat illetőleg, a boulangisták utolsó reménysugara is eltünt Boulangernak és Dillonnak sikerült némi kis személyi vagyont megmenteni a hajótörésből. Azonban a boulangista pénztárban pénzapály van. Számos boulangista lap legközelebb megszünik. Többen közbenjárnak, hogy kieszközöljék Rochefort megkegyelmezését.

— **Válság Belgrádban.** A helyzet nagyon válságosra fordul. Natália királyné kijelentette Gruicsnak miniszterelnöknek, hogy a kormánytól nem fogad el semmiféle föltételeket; kijelentette továbbá, hogy állandóan Szerbiában fog tartózkodni, a mely jogot tőle, mint szerb polgárnőtől, nem lehet megvonni. Gruics összes követeléseit erélyesen visszautasitotta. A miniszterelnök ennélfogva nem akar a királynővel többé tárgyalni. Miután a nép hangulata izgatott a regenses ellen s a regensek meglepetésektől tartanak. Sándor királyt a legszigorubb őrizet alá helyezték s még naponkinti sétáit is megtagadták tőle. Ugy látszik, hogy Natalia királynét Persiani orosz követ biztatta, hogy kereken utasitsa vissza a szerb kormány ajánlatait; Persiani gyakran és a legnagyobb titokban értekezik a királynővel. Oroszügy nőkö kalattomban lázitják a nép tege sekellen. A helyzet mind válságosabb s a kormány zavargásoktól tart.

NAPTAR

Október 4. Péntek. Róm. kath. naptár: Assisi Ferencz. — Prot. naptár: Ferencz. — Görög-orosz naptár (szept. 22.): Fóka pk. — Nap kél 6 óra 5 perczkor, nyugszik 5 óra 31 perczkor.

A „Kölcsey Egyesület" könyvtára (Szabadságtér 1 sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 3—4 s pénteken 11—2 óra k ötött.

Az

„ARADI KÖZLŐNY"

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt	— kr
Fél évre	6 „	„
Negyed évre	3 „	— „
Egy hóra	1 „	„

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 frt	— kr
Fél évre	7 „	— „
Negyed évre	3 „	50 „
Egy hóra	1 „	20 „

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése augusztus végén lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadas álljon be.

Arad, 1889. oktober 1.

Az „Aradi Közlöny," kiadóhivatala.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

— **Ő Felsége a király mai névnapja** alkalmából délelőtt 10 órakor a minoriták templomában ünnepélyes isteni tisztelet tartatik, melyre a polgári és katonai hatóságok meg vannak hiva. A nagy misén Jánosy Demjén dr. provincziális pontifikál teljes egyházi segédlettel,

— **Mi lesz ebből?** Több mint három hete hogy folytonos esőzés, hideg és szeles idő uralkodik. Se jobbra se balra nem akar felderülni. Ha egy-egy óráig süt is a nap, a másik órában már hull az eső és fu a szél, czibálja, rángatja ruháinkat, emelgeti kalapunkat, mintha köszöngetni tanitana. Szóval gunyolodik velünk a természet. Hát nekünk városiaknak még csak megjárja valahogy, de az éppen most folyó szüretelés egy cseppet sem kellemes a szőllőhegyeken. Már sokan haza is menekültek az időjárás szeszélyei elől.

— **Hollósy Kornélia** felejthetlen müvésznőnk, a csanádi főispánnak, Lonovics Józsefnek neje látogatta meg ma délelőtt Török Imre és Vastagh Frigyes urak társaságában szintársulatunk primadonnáját V. Margó Béliát hogy őt egy, a csanádi vöröskeresztegylet javára, melynek ő az elnöknője, e hó 20 án Makón a főispáni jubileum ünnepélyességeivel kapcsolatosan rendezendő hangversenyen való közremüködésre megnyerje. Mondanunk sem kell talán, hogy V. Margó Célia a legnagyobb készséggel igérkezett megfelelni a szivélyes és kitüntető meghivásnak, annál is inkább, mert őt a makói közönséghez a tavasz óta a legkellemesebb emlékek füzik. Különben a magasállásu és müizlésü elnöknő rendezése egymagában is elég biztositék a hangverseny sikerére nézve, melynek előmozditásához Aradi Gerő igazgatónk is hozzájárul a szükséges szinpadi kellékek átengedésével.

— **A katonák tisztelgése.** Oktober 1-én lépett életbe a katonaságnál az uj gyakorlati szabályzat, melylyel egyszersmind megszünt a fegyverrel való tisztelgés. Okot az adott erre az intézkedésre, hogy a fegyvernek a ruhához való dörzsölése nagyon ártott az egyenruhának.

— **Lonovics csanádmegyei főispán jubileuma.** A csanádmegyei törvényhatósági bizottság által a főispáni jubileum rendezésére kiküldött bizottság Meskó Sándor alispán elnoklete alatt a folyó évi október hó 21-én megtartandó jubileumi ünnepély sorrendjét következőkben állapitotta meg: 1. A kitüzött napon reggeli 9 órakor a főispán urral élén a vármegyei tisztikar és az egybegyült bizottsági tagok, lehetőleg magyar diszben a helybeli róm. kath. egyházba vonulnak szent mise hallgatása végett A felvonulás fogatokon a vármegyei széképületből történik. 2. Az isteni tisztelet befejezte után a főispán urral élén a vármegyei tisztikar és az egybegyült bizottsági tagok a széképületbe visszahajtatnak. 3. Ennek megtörténtével délelőtt 10 órakor rendkivüli megyei közgyülés tartatik. -- 4. A közgyülést a vármegye alispánja nyitja meg s inditványára a főispán ur a közgyülésben leendő megjelenés végett küldöttségileg meghivatik. 5 Főispán ur a közgyülésben megjelenvén, a vármegye közönsége nevében a megyei főjegyző által üdvözöltetik, mely beszéd alatt a főispán urnak olajba festett arczképe lelepleztetik. 6. A főjegyző üdvözlő beszéde után főispán ur válasza következik. 7. Ennek megtörténtével inditványoztatni fog, hogy az elmondott beszédek a törvényhatósági bizottság jegyzőkönyvébe iktattassanak. 8. A jegyzőkönyv nyomban hitelesittetik s ezzel a rendkivüli közgyülés véget ér. 9. A közgyülés befejeztével a küldöttségek tiszteléshe történik, a köv sorrendben: egyházi küldöttségek, vármegyei tisztikar, városi tisztikar, hivatalok, egyletek. 10. Délben 1 órakor a makói casinó termeiben főispán ur tiszteletére diszebéd rendeztetik. 2 frt 50 kros részvét-jegyek utján. 11. Este 7 órakor a főispán ur tiszteletére fáklyászene rendeztetik, mely alkalommal üdvözlő beszéd tartatik. Ezen programm végrehajtása czéljából a következő intézkedések tétettek. Az elmondott beszédeknek a közgyülési jegyzőkönyvbe leendő iktatása czéljából előterjesztendő inditvány megtételére Szentes Vidor törvényhatósági bizottsági tag kéretett fel. A diszebéd rendezésével Meskó Sándor bizottsági elnök és Török Imre biz. tag bizatott meg. Az ebéden reszt venni szándékozók a járási főszolgabirák, Makó város polgármestere, a községek előjáróinál és a makói casinó-egylet elnökségénél leteendő iveken jegyezhetik magukat elő. Az aláirások kötelezők. Az ivtartók felhivattak, illetőleg felkérettek, hogy az aláirási iveket f. évi okt 15-ig a bizottság elnökéhez okvetlen beküldjék. A fáklyászene rendezésével a bizottság részéről Major Miklos és Cseresnyés János biz. tagok bizattak meg. Az ez alkalommal elmondandó üdvözlő beszéd tartására Molnár Albert törvényhatósági bizottsági tag kéretett fel. A megye bizottságának azon tagjai, kik fogatokkal rendelkeznek, felkéretnek, hogy a templomba vonuláskor fogataikat magukkal hozni sziveskedjenek. A fentebbi pontok alatt megállapitott programm annak idején a közgyülési meghivó kapcsán valamennyi megyei bizottsági taggal közöltetni határoztatott.

— **Az izraelita vallásu tanulók megjelölését** Csáky gróf közoktatási miniszter következő rendelete szabályozza, melyet valamennyi magasabb tanügyi hatóság most kapott meg: „Tapasztaltatott, hogy az izraelita vallásu tanuló ifjuság az iskolai értesitőkben mint „héber" vagy „mózes" vallásu van feltüntetve, mely elnevezések valószinüleg az iskolai bizonyitványokban is haszináltatnak. Nehogy ezen különböző, de mindig ugyanazon hitfelekezetre vonatkozó elnevezések félreértésekre s zavarokra adhassanak alkalmat, tekintettel arra, hogy az 1867. évi XVII. t.-cz. az „izraeliták" egyenjogosultságáról intézkedik és az óta az állami költségvetésről szóló törvények minden évben az „izraelita vallásuak" egyháza számára alapitják meg a szokásos javadalmi összeget, minelfogva az „izraelita vallás" elnevezés tekindendő a törvényhozás által elfogadottnak: felhivom czimedet, intézkedjék, hogy a felügyelete alatt álló tanintézetekben azi izraelita tanulók vallásának megjelölésére kizárólag és egyedül az „izraelita" elnevezés használtassék. Gr. Csáky, s. k."

— **Október 6-ika.** A makói iparos ifjuság az aradi gyásznap 40-ik évfordulóját az idén is kegyelettel fogja megünnepelni. Még pedig mivel a vasárnap miatt isteni tisztelet nem tartható, az ünnepély okt. 6-án délután fél kettőkor fogja kezdetét venni, mely alkalommal emlékbeszéd és szavalat fog tartatni. Ennek végeztével a menet a 13 hős emlékkövére szánt diszes koszorut le fogja kisérni az állomáshoz, honnan két tagból álló küldöttség fogja elvinni azt Aradra.

— **Csanádmegye öröme.** A főispáni jubileum alkalmából az ünnepélyesség estélyén Lonovics főispán és neje fényes táncvigalmat adnak, melyre a meghivók a jövő héten fognak szétküldetni.

— **Temesmegye évnegyedes közgyülését** f. é. október 7-dikéről október 21-dikére halasztották.

— **Restauracziónális mozgalom Temesben.** Lippáról jelentik, hogy az ottani járásban lakó magyebizottsági tagok értekezletet tartottak, melyben Deschán Achill vármegyei árvaszéki elnököt kiáltották ki alispánjelöltnek.

— **Hosszu nap.** Szombaton tartják izraelita polgár társaik Jomkizur napját, az engesztelődés és kibékülés ez ünnepét. A nap a magábaszállás napja a templomban tölti minden hivő imádkozva és könyörögve. Az izraelita imaházban már ma este veszi kezdetét az ünnep.

— **Sport.** A csanádmegyei agarászegylet az 1889 évben a következő agárversenyeket rendezi: I. Kölök agárverseny 1889. október 27-én és esetleg ezt követő napokon, melyre nevezhetni október 26 án este 9 óráig az egyleti titkárnál irásban vagy szóval, csakis a fentnevezett egyletnek tagja. 22 hónál nem idősebb, kizárólagos tulajdonát képező és saját nevelésü (saját nevelésünek vélelmeztetik az is, melyet legalább három hónapos kora óta birlal) agarát, annak neve, neme és szine megjelölése, nemkülönben a nevezési dijnak beküldése mellett. Nevezési dij: nyeretlen agárért 5 frt, dijnyertes agárért 10 frt. Nyeremény: az elsőnek tiszteletdij, a másodiknak a tétek fele. Összejövetel október 26-án délután Makón a nagyvendéglőben. — 2. Elegy agárverseny 1889. november 10-en és esetleg ezt követő napokon, melyre nevezhetni november 9-én este 9 óráig az egyleti titkárnál irásban vagy szóval, az ország bármely agarász- vagy hasonczélu sport egyletének tagja kizárólagos tulajdonát képező agarát korkülönbség nélkül, annak neve, neme, szine és kora megjelölése, nemkülönben a nevezési dijnak beküldése mellett. Nevezési dij: csanádmegyei agarászegylet tagjának 5 forint, idegen egylet tagjának 10 frt, dijnyertes agárért kettős tét. Nyeremény: az elsőnek tiszteletdij, a másodiknak a tétek fele. Összejövetel november 9 én délután Makón a nagyvendéglőben. Irásbeli nevezések kéretnek alólirottnak Makóra a casinóba czimeztetni. N.-Királyhegyes, 1889. szeptember 28-án. Blaskovich Aladár, egyl. titkár.

— **A 480,000 forintos ternó.** A temesvári törvényszék elvetette Farkas Menyhért temesvári védőjének felebbezését a vizsgáló biró azon intézkedése ellen, hogy Farkast a vizsgálat érdekében lefényképezzék. Ennek folytán Farkast most már lefényképezik.

— **Pör a Herkulesfürdő bérlete miatt** A «B. H.»-nak irják Temesvárról, hogy ott per indult meg egy odavaló ügyvéd és egy pénzintézet között, melynek elnöke Bosznia volt polgári kormányzója, Nikolics Fedor báró. Midőn ugyanis Tatarczy Károly hagyatéka ellen a csődöt megnyitották: a magyar kormány jogaival élve felmondotta a csődtömegnek a Herkulesfürdő bérletét. E kitünő üzletnek mutatkozó bérletet az emlitett pénzintézet óhajtvan elnyerni, egy temesvári ügyvéd vállalkozott arra, hogy ő ki fogja eszközölni a pénzügyminiszternél azt, hogy ez a bérletet a nevezett pénzintézettel kösse meg. Es e szolgálatáért a bér tartama alatt évenkint fizetendő 8000 frton kivül még igen tetemes, 300000 frtot meghaladó előnyöket kivánt magának biztositani. Ily értelemben jött létre a megállapodás ügyvéd és pénzintézet között, a mely csakugyan bérlője lett a kies határszéli fürdőnek. Az uj bérlő azonban megtagadta az ügyvéddel szemben ama fizetések teljesitését, melyeket megállapodásszerűen magára vállalt. E viselkedését pedig beadott ellenbeszédében azzal okolja meg hogy a közötte és a kormány között megkötött szerződésnél az ügyvéd nem volt tényező. A kormány azért kötötte meg vele a szerződést, mert ő a legelőnyösb és a kormányra nézve legbiztosb ajánlatot tette. Ebben a stádiumban van a per, melynek esélyeit beszélik itt meg per longum et latum. Az eredményre kivánosi mindenki.

— **Gyászhir.** Fehér Mária reggeli 5 órakor, életének 48-ik évében rövid, de sulyos szenvedés után elhunyt. A megboldogult földi maradványai október hó 4-én d. u. 4 órakor fognak Kiskarika-utcza 8-ik számu házból a helybeli felsőtemetőben örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szentmise áldozat pedig október hó 5-dikén délelőtt 10 órakor fog a helybeli főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutattatni. Béke lengjen porai felett!

— **Furfangos dohány-csempész.** Mult hó 26-án a pénzügyőrök egy ártatlan kéjű egyént tartóztattak le dohánycsempészetért. Először büntelennek látszott, később azonban a vallatásokból kitünt, hogy még is csak van valami a dologban, mert hát bizony egy kicsike dohányt topott; a mint látta, hogy mégis csak baj lesz, — Borell Sebestyén angyalkuti lakosnak adta ki magát, de oda való nem lévén, innen eltolonczolták illető ségi helyére Kisfalud község előljárósága elé. A biró nagyot nézett a jámbor arczu polgáron és mondá: Hiszen maga Fogel János 189. házszám alatti lakos és nem Borell Sebestyén a 40 ik házszám alatt, s itt mégis másnak van irva." Az atyafi azzal vágta ki magát, hogy azért vallotta magát Borell Sebestyénnek, mert azt hitte, hogy „a név nem határoz és ő szégyenli az esetet."

— **Garázdálkodó pénzügyőr.** Csernegyháza temesmegyei községben egy, kissé pityokos pénzügyőr az előljáróság segédlete nélkül több házban dohány után kutatott és tényleg talált is kisebb mennyiségü szüzdohányt. A pénzügyőr erre ki akart egyezni a felekkel, 3 frtot kérve mindegyiktől. Minthogy a felek nem akarták neki megfizetni a követelt pénzt, ütlegelni kezdte, sőt agyonlövéssel fenyegette őket. Szeil Mátyásné meg akarván szabadulni a brutális pénzügyőrtől, egy dunyhát elzálogositott a koresma bérlőjénél és a pénzt átadta a finánczuak. A bántalmazott emberek megjelentek Bessenyei Ferencz főszolgabirónál és jelentést tettek a finánncz garázdálkodásáról. A főszolgabiró jegyzőkönyvet vett fel velüs és értesitette a pénzügyőr felettes hatóságát.

— **A furcsa kinézésü asszonyok.** Varga Agnes és Kis Pálné mácsai lakosok a simándi uton szép csendesen ballagtak befelé, a pénzügyőrök meg kifelé s igy az asszonyok észre sem vették a jóizü beszélgetés közt, hogy találkoztak ellenségeikkel, holott már a bajon tul lenni hitték magukat. A pénzügyőrök gyanusaknak látva az asszonyokat, határozottan feléjük tartottak. Az asszonyok azonban megfutamodtak, de az ut mellett levő sárba és tócsába az idősebb bele sülyedvén, megakadt, s nem birta a szoknya alatt levő terhet, a jó paksaméta finom vágott dohányt tovább rejtegetni. E közben a másik pénzügyőr a fiatalabbat megosipte, mondván: „Alljon meg galambom, mondok valamit" . . . A másik pedig mosolyogva tartott a fatalis helyzetban levő mámihoz, kérdezve: „Hát néni, maga mit csinál itt és mit vinne, ha mehetne?" Az öreg elkeseredve mondá: „Egy kis trafikot akartam vinni Aradra" és a paksaméta lepotytyant a szoknya alól Erre természetesen Aradon a csempészők eltolonczoltatására került a sor, hol a fiatalabb szomoruan kérdezte a pénzügyőrt, hogy: »ki fogja őket falujokba kisérni?" s a pénzügyőr e szavára: „egy rendőr" sirva mondá: „inkább egy finánccz, legalább azzal szóba állhatnék."

— **Kirándulás Párisba.** A budapesti m. á. v. városi menetjegyiroda által október 10-en rendezendő párisi kirandulás a lehető legkedvezőbbnek ig rkezik arra, hogy a kik még a kiállitást látni óhajtják, minthogy novemberben már a kiállitást bezárják, azt megtekinthessék. A kirándulás dijai olyan csekélyek, hogy az oda és visszautazás Budapesttól jelentékenyen kevesebbe kerül, mint a mibe csupán az oda utazás kerülne. Ezt csak akkép lehet kieszközöini, hogy az utazás saját külön vonattal rendelkezik, mely gyorsvonat gyorsaságával fog közlekedni. Budapestig az utazás a zónatarifa életbeléptetése óta olyan csekély, hogy erre külön kedvezményt kérni sem lehetett. Az utazás fáradalmait enyhitendő az utitársaság Párisba menet Zürichben pihen egy napot, visszajövet azonban az utazás megszakitható bárhol, minthogy a jegy 30 napon át érvényes, Svájczban és Ausztriában a gyorsvonatokra is érvényes, mig Magyarországban és Franciaországban csekély ráfizetés mellett érvényesek a jegyek a gyorsvonatokra is. A ki a jegyet teljes ellátással váltja meg, jelentékeny megtakaritásokat tehet, minthogy Párisban a tourista tudvalevőleg rendkivül drágán fizeti meg a lakást és élelmezést. A menetjegyiroda utasai a legelegánsabb szállókban fognak lakni és a táplálkozásról ugy van gondoskodva, hogy a tourista nem kényteien visszatérni abba a fogadóba, a melyben lakik, de mintegy husz vendégfogadó közül, — a melyek Páris legkülönbözőbb részeiben, s nehány magán a kiállitás területén fekszik, — étkezhetik ott, a hol tetszik azon szelvényekkel, a melyek a jegyekhez mellékelvék. Programmot bárkinek ingyen küld a menetjegyiroda. Budapest, Grand Hotel.

— **Kohn és Schwarcz.** Kohn Mór csabai polgár a napokban levelet kapott Budapesttől a következő tartalommal: „Ha október tizedikéig nem jön, végem van s vége mindennek. Mindenre a mi szent, kérem jöjjön okvetlen. Schvarcz József." Kohn Mór elolvasván a levelet nem értette meg, mivelhogy neki Schvarcz Józsefhez semmi közo. Kapta fogta tehát, elküldte a levelet egy másik Kohn Mórnak, ki kétségbeesett, hogy mi baja Schvarcz Józsefnek. Sürgönyzött is a maga Schvarcz Józsefének, hogy mi baj? Az visszatelegráfolt, hogy semmi, Kohn Mór Nr. 2 elküldte hát a levelet Kohn Mór Nr. 3-hoz, kinek Budapesten szintén van egy Schvarcz József ösmerőse, de aki Kohn Mór Nr. 3 sürgönye folytán tudatta, hogy a kérdéses levelet nem ő irta. Kohn Mór Nr. 3 elküldte hát a levetet a 3-ik Kohn Mórhoz, ez is tovább adta. Denique a levél tizenhét Kohn Mórnál volt eddig, akik mindenikének van egy Schvarcz József ösmerőse Budapesten s tizenhét Schvarcz József azt jelentette hogy neki semmi baja se lesz október 15-én. Még tizenegy Kohn Mór van olyan, a kikuél a levél nem volt s igy föltehető, hogy épen ahoz nem fog eljutni október 10-éig a levél, a ki azt megértené a Schvarcz József bajával együtt. — A Kohnok körében különben nagy az érdeklődés s többen elhatározták a keserves levélhajsza alkalmából, hogy megmagyarositják a nevőket. Helyes! csak aztán megint ne mindnyájan egyforma magyar nevet vegyenek föl.

— **Mindig szépen beszél.** A biró előtt egy elegans fiatal borbélylegény áll és egy meglehetősen elhizott házmesterné.

— Ez az ur az az ur, — szól a házmesterné.

A biró tudja már az előzetesen megtett panaszból, hogy ki az az ur.

— Igaz, hogy ön ennek az asszonyságnak tartozik?

— Nem tagadom.

— Félévi mosás, — szaval a piros pozsgás házmesterné — egy évi czipőtisztitás, takaritás és kapupénz. Dehát ez az ur olyan kedves ember, mindig szépen beszél, a szivet is kihizelgi az emberből.

— Mennyi ez a tartozás?

— A mosás 26 frt, a czipőtisztitás 12 frt a takaritás 25 frt, a kapupén 5 frt. Összesen 68 frt, dehát vártam vele, mert ez az, ur mindig olyan szépen beszél . .

— Hajlandó ezt ön megfizetni? — kérdi a biró.

A fiatal ember mosolyogva felel.

— Hajlandó vagyok.

Közbevág az asszony:

— Ne higyjen neki biró ur, ő mindig azt mondja, hogy hajlandó, de az ilyen pénzből sohasem lehet költeni. Egy éve hiteget már, de kérem olyan kedvesen, olyan szépen beszél . .

— Hát mikor fizeti meg ezt az összeget?

— Mihelyt pénzem lesz azonnal.

— Kérem biró ur én ezt már egy éve hallom. De a borbélylegényeknek soha sincs pénzük.

— Előttünk határozottan kell beszélni. Hat milyen részletekben fogja megfizetni azt az adósságot?

— Nekem mind kell, egyszerre. En szegény özvegy vagyok, nem várhatok részletekre

A fiatal ember mosolyogva szól.

— Tudja mit Rózi. En inkább elveszem magát.

— Hogyan? Elvesz?

— El.

— Feleségül vesz?

— Feleségül.

— No ugy-e biró ur mondtam, hogy ez az ur mindig szépen beszél.

Szinház.

— **Havas Aranka** megérkezik a napokban s első fellépése a jövő hét keddjén, 8-án lesz a „Szikla" es „Virágfakadás czimü egy felvonáson vigjátékban, melyekkel a «Kolostorból" czimü egy felvonás vigjáték megy harmadiknak Angyal Ilus és Csiszér közremükésével.

IRODALOM és MÜVÉSZET.

— **Értékes jutalmat,** nagyobbcsü uj könyveket, diszkötésü müveket és kiváló munkákat nyerhet a »Magyr Szemle«, e kitünő szépirodalmi heti folyóirat minden előfizetője a ki kedvelt szenakivül érdekes lapnak »Játék« rovatában közölt talányok megfejtését beküldi. Egy-egy ily jutalom néha sokszorosan felülmulja a lap előfizetési árát. S e gazdag, mulatságos rovaton felül a "Magyar Szemle„ mint a legmagasabb irodalmi igényeket is teljesen kielégitő hetilap oly sok, élvezetes családi olvasmányt nyujt, hogy a hosszu téli estékre minden müvelt családnak a legkellemesebb szórakoztatóul ajánlható, A „Magyar Szemle„ kiadó tulajdonosa Kaczvinszky Lajos, a kipróbált ujságiró, szerkesztője pedig Rudnyánszky Gyula, kinek neve elég biztositék arra nézve, hogy a "Magyar Szemle„ a legjelesebb irók és költők közleményeivel oly dus tartalmu, hogy az élő irodalmat a legteljesebben s igazán méltóan képviseli. Meg is kedvelte a közönség gyorsan és ma már az egész országban ugy elterjedt, sogy törekvéze még az eddiginél is pompásabb tartalmával sikereit állandóakká tenni. Melegen ajánljuk mindenkinek, hogy kérjen a "Magyar Szemlé„-ből mutatványt, mert akkor bizonyosan előfizet rá. A "Magyar Szemle„ előfizetési ára félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr A kiadóhivatal (Budapest VI. ker, uj-utcza 14.) készséggel küld mutványszámokat.

KOZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— **A budapesti körvasut** megnyitása napjától a dijszabásl uton való életbe léptetésig az összes höteléki dijszabásokban foglalt állomásokon feladott, illetve azokra rendelt és az összes gyors és teheráruforgalomra berendezett Budapest-Lipótváros állomáson fel- vagy leadásra kerülő küldemények után a szab. osztr. magyar államvasuttársaság Budapest állomására fenálló közvetlen dijtételek nyernek alkalmazást. A Ruttka vagy Kassán át érvénynyel Felső-szilézia-magyar kőszénforgalomban, melyben az osztr. magyar államvasut Budapest állomása felvéve nincsen, a Budapest-József-városra érvényes dijtételek fognak Budapest-Lipótvárosra alkalmaztatni. Budapest, 1889. október hó 2. A magyar kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a többi érdekelt vasutak nevében is.

— **Magyar adriai vasuti kötelék** A budapesti körvasut megnyitása napjától dijszabási uton való életbeleptetésig Triest és Fiume állomásokon feladatott, illetve azokra rendes és az összes gyors és teheráruforgalomra berendezett Budapest-Lipotváros állomáson fel vagy leadásra kerülő küldemények után a magyar adriai vasuti kötelekdijszabás I füzetében Budapest személypályaudvarra illetve Budapest dunaparti teherpályaudvarra foglalt 100 kgként 10 illetve 5 kr. ral felemelt dijtételek alkalmaztatnak. Budapest, 1889. október hó 2 Magyar kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a többi érdekelt vasutak nevében is.

— **Borszállitás vasuti tartányokban.** A berlini „Börsencorner" egyik utóbbi számában érdekes csik jelent meg arról, hogy mily nagy átalakulason menne keresztül a bor kereskedelem, ha a hordókban való szállitást tartányokban való szállitás helyettesitenék és a közraktárakban a bor számára reservoirt rendeznének be, a mint ez petroleumra, szeszre sok helyütt már szokásos. A czikk szerzője utal arra, hogy a hordóban való szállitás igen sok kellemetlenséggel jár, a mennyiben a hordó faanyaga gyakran be folyásolja a bor minőségét, lehetővé teszi a tolvajláststb. Mindezen bajok a tartományokban való szállitásnál nem fordulnak elő. Az ujitásnak különben legnagyobb előnye a bornak alcsobbá tétele volna. Az érintett czikkben ugyanis részleresen ki van számitva, hogy egy kocsirakomány bor, mely 10 hordót foglal magában, Budapestről Berlinbe szállitva 808.15 márkába kerül, mig ha a megfelelő mennyiségü bor tartományokban szállittatnék, a költség csak 659.62 márka volna. A hordóban való szállitás ennél fogva 140%-al drágitja a magyar bor Németországba szállitá ának kö tségeit, mely körülmény természetes kifejezésre kell, hogy jusson a bor piaczi árában is.

— **A Rudolf sor sjegyek** október 1 én meg gtartott huzása alkalmával a következő sorszámok huzattak ki; 222 243 269 271 272 402 492 611 741 1074 1121 1134 1186 1333 1451 1542 1626 1661 1703 1756 1831 1903 2176 218 2201 2278 2513 2622 2736 2747 2803 2974 3050 3116 3183 3194 3411 3434 3438 3455 3537 3629 3722 3758 3796 3803 és 3857. Ezek közül nyertek: **10.000** frtot 222 sor- 27 sz. **2000** forintot 3455 sor. 40 sz., **1500** forintot 2622 sor. 35 sz., **350** frtot 2736 sor. 21 sz., 2747 sor. 47 sz., **200** forintot: 3758 sor. 40 sz. és 3796 sor, 17 sz., **100** forintot 741 sor. 10 szám, 1286 sor. 8 sz., 1333 sor. 42 sz. 1703 sor. 47 sz., 2183 sor. 45 sz **50** forintot: 222 sor. 16 s. 243 sor. 25 sz., 611 sor. 42 sz., 741 sor. 11 és 32 sz., 1121 sor. 20., 1333 sor. 50 sz., 1660 sor. 40 sz, 1756 sor. 21 sz., 3629 sor. 9 sz 3752 sor. 1 szám, 3796 sor, 93 sz, és 3857 sor. 30 sz, 30 forintot 222 sor. 20 sz, 243 sor. 17 sz. 269 sor. 12 sz. 212 sor. 8 sz, 402 sor. 41 sz. 741 sor. 4 sz, 1074 sor. 7 sz, 1756 sor. 32 sz, 1831 sor. 33 és 38 sz, 2176 sor. 30. 36 és 45 sz, 2201 sor. 36 sz., 2278 sor. 46 és 50 sz, 2622 sor. 13 26 sz, 2747 sor, 45 sz 2974 sor. 23 sz. 194 sor. 15 sz, 3434 sor. 11 sz, 3532 sor. 31 sz, 3629 sor. 26 sz. és 3803 sor. 20 sz, A kihuzott sorszámokban foglalt többi nyerő szám mindenikére 12 forint nyeremény esik.

— **Gabonaüzlet** (Budapest, szeptember 30.) Buzát ma jól kináltak, a keresiet is jobb volt. Kedvezőbb irányzat mellett elkelt mintegy 28,000 métermázsa, változatlan árakon.

Egyéb gabonanemüek ben gyenge forgalom, változatlan árakon.

Buza: (uj) Tiszavidéki 2000 mm 80 k. 8 frt 90 kr, 100 mm 79 k. 8 frt 75 kr, 100 mm 79 k. 8 frt 55 kr, 500 mm 78·7 k. 8 frt 5 kr, 500 mm 78 k. 8 frt 80 kr, 200 mm 78 k. 8 frt, 300 mm 79 k. 7 frt 95 kr, 500 mm 79 k. 8 frt 15 k8 100 mm 79 k. 8 forint, 100 mm 76 k. 8 jorint 40 kr.

Bánsági 3700 mm 77.2 k. 8 frt, 3700 mm 78·4 k. 8 frt 05 kr, 3400 mm. 77·5 k. 8 frt.

Bánsági 20 mm 79·8 k 8 frt 52 kr.

Pestmegyei 100 mm 7917 8 frt 45 kr, 200 mm 78 k 8 frt 45 kr, 200 mm 78 k. 8 frt 40 kr.

Becsei 2500 mm. 79 k 8 frt 70 kr.

Tolnamegyei 1000 mm. 7·75 k. 8 frt 55 kr, 500 mm. 77 k 8 frt 50 kr.

Dunai 100 mm 80 k7 frt 65 kr, 600 mm. 78·3 k 7 frt 65 kr, 100 mm 76·5 k 7 frt 65 kr.

Szerbiai 2500 mm. 75·8 k 7 frt 52 kr.

Fehérmegyei 100 mm 78·5 k. 8 frt 65 kr.

Kalocsai 1000 mm 74·3 88 frt 30 kr.

Bánsági 1000 mm 78·5 k 8 frt 50 kr, 1000 mm 7·4 k 8 frt 20 kr.

Raktár-áru 1300 mm. 76·5 k.59 frt 85 kr, 1300 mm 76 k 7 frt 70 kr.

Buza (ó) Tiszavidéki 2000 mm 80 k 8frt 90 kr. 1000 mm. 80 k 8 frt 90 kr.

Becsei 1650 mm. 79·5 k. 8 frt 65 kr, 1350 mm. 77·9 k 8 frt 65 kr.

Szokvány 1750 mm. 76·6 k 8 frt 11 kr.

Rozs 200 mm 6 frt 70 kr, 300 mm 6 frt 75 kr, 200 mm 6 frt 65 kr.

Arpa 100 mm 6 frt 20 kr, 200 mm 6 frt 55 kr.

Zab 750 mm 6 frt, 200 mm 6 frt 30 kr, 200 mm, 6 frt 35 kr.

Tengeri 750 mm 4 frt 90 kr, 100 mm 5 frt 15, 500 mm 5 frt 20 kr

Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat csendes volt.

Határidők jegyzése déli 12 órakor:

Buza tavaszra 8.90—92 forinton, buza őszre 8.30—8.32 forinton, buza május—juniusra —.—.— forinton. — Tengeri (uj) 1890 május—juniusra 4.97—499 forinton, — Zab tavaszra ——,—— frton. — Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 18.75 9 frton.

Köttetett:

Buza 1890 tavaszra 8.97—8.85—8.98 frton, őszre 8.36—8.26—8.38 frton, tengeri (uj) 1890 4.70—4.71 forinton, julius—áugusztusra 4.86—4.88 forinton, zab tavaszra 5.31—5.31 forinton, őszre 5.32—5.34 forinton.

Hivatalos jegyzések:

Buza tavaszra 897 pénz, 8,99 áru, buza őszre 8·37 pénz, 8·39 áru, május—juniusra — pénz, —.— áru, — Tengeri juniusra 4.97. pénz, 4.99 áru, uj tengeri 1889. május—auguszt. 4.70 pénz, 4.72 áru. Zab tavaszra 5.46 pénz, 5.50 áru, zab őszre 6.22 pénz, 5.82 áru. Káposztarepcze aug—szeptemberre 18.75—19 frton.

Hivatalosan fel mondatott ma 3000 mm buza, 100 métermázsa tengeri és 500 mm, repcze f. hó 14-én leendő átvételre.

— **Szesz-üzlet.** —

(Október 8.)

(B.) Szesz. Készáru nagyban 49—, kicsinyben 49,50 hordó nélkül pr 100 Liter%, beleértve 35 frt fogyasztási adó.

— **Budapesti gabnatőzsde.** —

(Október 8.)

Mérsékelt kinálat, gyenge vételkedv, Forgalom 30,000 mm. Tavaszi buza 8 91—92 Oszi buza 8.34—35. Maj—juniusi tengeri 5·31—32. Oszi árpa 6 82—83.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és érték tőzsdén 1889. év

October hó 3 án.

Magyar aranyjáradék 4. sz.	99.90
magyar papirjáradék 5,	95.10
magyar vasuti kölcsön	— —
magyar keleti vasuti államkötv. 1. kib.	99.75
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib	117.50
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	112.—
magyar földtehermentési kötvény	104.75
magyar földtehermentesités kötv. záradék	104.75
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	104.75
Temes-bánáti földterhementesi kötv. zár.	104.75
Erdélyi földterhementesitési kötvény	104.75
Horvát-szlavon földtehermentési utesiköt v	—.—
Magyar szőlőbérsmaváltsági kötvény	99.75
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	188.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Osztrák járadék papirban	88.50
Osztrák járadék ezüstben	84 50
Osztrák járadék aranyban	110.75
1860-iki osztrák államsorsjegy	128.—
Osztrák-magyar bankrészvény	923.—
Magyar hitelbankrészvény	316.25
Osztrák hitelintézeti részvény	304.80
Cs. és kl. arany	5.67
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.49
Német birodalmi márka	58.55
London	120.—
20 márkás arany	11.70

Szerkesztői üzenet.

— „B. M." Nem kérünk többet. Reméljük azonban, hogy ezt a szép kéziratot beküldi a többi szerkesztőségeknek is. Ha már benne van a gyilkolásban, hát ne kiméljen senkit. Hogy mi mikor jövünk helyre a kézirat elolvasása miatt, az fájdalom a jövő titka.

— A petrozsényi önkéntes tüzoltó egyletnek. Már kiadtak a lövészegylet bizalmi nyilatkozatát Tallatsek ur irányában. Konstatáljuk, hogy a tüzoltó egylet is bizalmat szavazott neki, de lapunk tere nem engedi, hogy e bizalmi nyilatkozatok hosszu sorozatát közöljük.

Aradvárosi **szinház.**

Évadbérlet: 7. sz. Havibérlet 4 sz.

Pénteken, október hó 4-én adatik:

CLÉMENCEAU.

Uj szinmü 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Clémenceau-né — — — Szentes Ilon.
Clémenceau Pierre — — Bihari Béla,
Ritcz, szobrász — — — Monori Sándor.
Constantin, fia — — — Csiszér Kálmán.
Dobrowszka grófné — — Bácsné Makár J.
Ifza. leánya — — — — Angyal Ilus.
Niederfeldné — — — — Csiszérné.

Helyárak:

Kettős-nagypáholy, földszinten vagy elsőemeleten 7 frt, Páholy, földszinten vagy első emeleten 4 frt 50 kr. Kettős-nagypáholy, második emeleten 5 frt Páholy, második emeleten 3 frt. Támlászék, (földszinten) az 1. és 2. sorban 1 frt 20 kr. Támlászék, (földszinten) a 3. 4. 5. sorban 80 kr. Támlászék, (földszinten) a 6 7 8 9 10 és 11-ik sorban 80 kr. Zsölle, (első emeleten) első sorban 1 frt 20 kr. Zsölle, első emeleten 2. és 3. sorban. Zsölle első emeleten 4. 5. 6. sorban 70 kr. Erkélyülés, 2. emeleten 1. sorban 80 kr. Erkélyülés, 2. emeleten 2. és 3. sorban 60 kr. Erkélyülés. 2. emeleten 4. és 5. sorban 50 kr. Zártszék, a harmadik emeleten 1-ső sor középen 50 kr. Zártszék, a 3. emeleten a közében többi sor és oldalt minden sorban 40 kr. Karzatülés, első sorban 30 kr. Karzatülés, a többi sorban 20 kr.

Kezdete 7 órakor, vége 10 és fél órakor.

Holnap szombaton, adatik:

Nebántsvirág.

Operette 4 felvonásban.

Közlekedés.

A vonat

	ind.	Aradról	érk.	Aradra
Csabai vegyesvonat	regg.	6.26	este	7.—
Budapesti személyvonat	d. u.	12.05	regg.	5.16
„ „	este	9.20	d. u.	3.58
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	4.25	este	8.42
„ vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u.	2.17	regg	7.44
„ személyvonat	regg.	6.06	d. e.	11.30
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.12	regg.	9.27
„ „	d. u.	4·12	d. u.	4.05
Borossebesi vonat	d. u.	4·42	regg.	.0
„ „	regg.	6.30	d. u	6.55
„ „	regg.	4.15	este	10.—
szegedi gyorsvonat	regg.	7.—	este	8.50
„ személyvonat	d. u	4.13	regg.	8.15

Felelős szerkesztő:

HINDY ÁRPÁD.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Október 4-én.

	Pénz	Áru
M. kir. aranyj. adóment. 4%	99 50	99 80
„ „ papirjáradék adóment. 5%	— —	— —
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fc.) 5%	94 55	94 85
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	— —	— —
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	— —	— —
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 5%	99 75	100 25
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	112 25	113 —
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	137 50	138 50
„ „ 50 frt drbja	137 —	138 —
Tiszai s szegedi kölcsön 4%	130 —	131 —
M. k. födtm. kötvények 5%	104 75	105 25
„ „ „ „ 1867. zárad 5%	104 75	105 25
M. k. földtm. kötvények temesi 5%	104 75	105 25
„ „ „ „ 161. zárad. 5%	104 75	105 25
M. k. földtmi kötvények horváthorsz. 5%	— —	— —
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	104 75	105 52
„ „ „ erdélyi jelz. urb. vk, (100 fra 5%	98 50	99 —
Szőllődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	100 —	101 —
Pest vár. kölcsöne 1870. évből 6%	101 50	102 —
„ „ „ 1871. évből 6%	107 —	109 —
Budapest főv. 1880. kölcsöne 6%	100 —	100 25
Budapesti bankegyes. részvényt.	100 —	100 50
Magy ált. hitelbank	281 —	281 50
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.	— —	— —
Magy. lesz. s pénzváltóbank	99 25	99 50

	Pénz	Áru
Magy orsz. bank részvény-társaság	— —	— —
Osztrák hitelintézet	303 90	304 10
Osztr.-magyar bank	880 —	885 —
I. magyar iparbank	153 —	155 60
Pesti magy. keresk. bank	712 —	715 —
Bécsi bizt. társulat	168 —	17 —
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	215 —	— —
Első magy. általános bizt. társ.	3140 —	3150 —
Fonciere pesti bizt. társ.	66 50	67 —
Magyar-franczia bizt. társ.	— —	160 —
Pannonia visszb. társ.	945 —	955 —
Concordia malom	528 —	531 —
Első budapesti malom	1045 —	1050 —
Erzsébet malom	242 —	244 —
Hengermalom	595 —	600 —
Luiza malom	252 —	255 —
Molnárok és sütők malma	353 —	35u —
Pannonia malom	755 —	760 —
Viktoria malom	130 —	132 —
„Adria“ tengeri hajó	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 5%	175 50	176 50
Bátaszék-domb.-zákány	— —	— —
Déli vasut 5%	— —	— —
Eszakkeleti vasut 5%	154 50	155 50
Erdélyi vasut 5%	194 50	195 50
Győr-sopron-ebenfurti v	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut	142 —	143 —
Magyar galiczíai vasut	160 50	161 60
M, ny. v. (sz.-győr-grác	157 60	158 —
Osztrák államvasut 5%	232 50	233 —
Pécs-barcsi vasut 5%	188 —	189 —
Tisza vidéki vasut 5%	246 —	248 —
Osztr. dunagőzhajózási	— —	— —

	Pénz	Áru
Pesti közuti vaspálya	430 —	432 —
Pesti közuti vasp. élvezet-jegyek	110 —	215 —
Budepesti III. ker, takarakp.	108 —	110 —
Országos központi	452 —	457 —
Pesti hazai első	7325 —	7525 —
Egyesült Budapest fővárosi takp,	452 —	455 —
Magyar ált. takarékp, részvény	88 —	89 —
Alagut	145 —	147 —
Általános waggon kölcs. társaság	69 —	72 —
„Franklin“-társulat	198 —	200 —
Ganz és társa vasön, és gépgyár	826 —	830 —
Geschwindt-féle szeszgyér	330 —	332 —
Gyapjum, és biz, l. magyar	246 —	250 —
Keresk, épülete	675 —	— —
Könyvnyomda „Athaen eum“	444 —	448 —
„ Pesti	1070 —	1100 —
Kőszénb. és téglagy, (Drasche)	221 —	222 —
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	59 —	224 —
		60 —
Pesti épitő-társaság	— —	— —
Rimamurány-salgótarj, vasutrvtrs,	100 —	101 —
Salgótarjáni kőszénb,	171 —	172 —
Schlick-féle vasö. és gépgyár	152 —	154 —
Schlick-féle vasö, és gépgy. [II, kib	— —	— —
Serfőzde első magyar	810 —	820 —
Sertéshizlaló	270 —	274 —
Sós-hi kőbánya	— —	— —
Spodium- és csotlisztgyár	110 —	120 —
Szálloda-részvénytársasag	104 —	106 —
Tégla- és mészégető ujlaki	149 —	150 —
Török dohányrészvény	— —	— —
Göztéglagyár kőbányai	25 —	255 —
Mjesz.-bank ny.kölcsönkötv. 4. sz	20 —	105 50

Zálogleveleк.	Pénz	Áru
M. földhitelint. papirérték 5%	100 75	102 50
„ „ „ 4%	100 75	101 50
„ „ „ 4%	97 10	97 60
„ „ arany v. ezüst 5%	120 —	121 —
„ jelzálogbank	103 —	— —
„ „ 5%	103 —	104 —
Kisbirt. orsz. földh.-int 5%	101 25	102 —
Osztr.-magyar bank o. é. 5%	101 90	102 50
„ „ „ „ „ 4%	99 60	100 25
„ „ „ „ „ 4%	99 60	100 50
Pesti kereск. bank 6%	103 —	103 50
„ „ „ 5%	101 —	101 —
„ „ „ 5%	101 25	101 —
Albina tak, és hitelint. 6%	101 —	102 —
Elsőbbségek.		
Budapesti lánczhid 5%	103 —	105 —
Loyd- és tőzsde-épület 6%	99 50	— —
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	11 —	11 50
Osztrák vörös-kereszt-egylet	19 50	20 —
Pénznemek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 63	5 68
Cs.-kir. arany (kör)	5 54	5 5
Osztrák magyar 8 frtos arany	9 25	9 47½
20 frankos arany	9 48	9 —
Osztrák és magyar ezüst	— —	— 59
Német. birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	58 25	58 50
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	58 30	59 56
Amsterdam 100 holland. fr.	98 50	98 75
Párts 100 frankért	47 25	47 45
Svajczi pénzpiaczok 100 frankért	47 15	47 22
London 10 font sterlingért	119 40	119 9

Árlejtési hirdetmény.

Arad szabad királyi város gazdasági széke város részére 1890 dik évi január hó 1-étől kezdődő 3 éven át szükséges nyomtatványok elkészitésének elvállalása iránt folyó évi október hó 8-án délelőtt 10 órakor árlejtést tart. Kikiáltási-ár árjegyzék szerint,

Bánompénzül leteendő 100 forint készpénzben vagy elfogadható értekpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal,

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijetenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnoknál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1889. évi szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos,
aljegyző.

Hirdetmény.

Az utóbbi időben az ebdüh gyakrabban fordult elő, nehogy járványossá váljon, s a dühös ebek harapása által az emberekre, és házi állatokra át származson, a nagyméltóságu m. kir. földmüvelés ipar és kereskedelem ügyi miniszterium 1886 évi 13062 sz. a. kelt rendelete alapján a következő óvintézkedések tétetnek közhirré.

Minden kutyának vagy más házi állatnak tulajdonossa a dühnek netaláni kitörése ellen a legnagyobbb elővigyázatra utasitatik.

A kutyák eledelben és italban szükséget ne szenvedjenek azoknak rodhadt vagy büzös hust, vért, zsirt vag ily fele táplálékot adni tilos, a kenyér melyet a kutyák eledelül kapnak sületlennek vagy melegnek lenni nem szabad, nagyon hasznos nekik sózott kenyér és csont, ellenben forró étel ártalmas.

A kutyák mindég tisztán tartandók, bolyhosok megnyirandók és gyakran vizben usztatandók, azokat ingerelni és nemiösztönük kielégitésében akadályozni tilos.

Kutyáknak felügyeletnélküli futkározását tűrni nem szabad, miután más kutyákkali összemarakodásra alkalmat kapnak, a mérges kutyák lánczon tartandók

Ha ezen elővigyázat mellett is a kutyán korjelek vétetnek észre, t. i. a kutya mogorva, szomoru, lassan egyik helyről a másikra huzódik, elbuvik, szokott tulajdonságaitól eltér, ismeretes személyek iránt ellenségesek, minden tárgy iránt harapásra hajlandónak mutatkozik, azonnal lánczra teendő és a rendőrségnél bejelentendő, miután kétséget nem szenved, hogy a düh kitöréssel fenyeget

Ki ezen bejelentést elmulasztja, szigoru büntetés alá esik.

Minthogy a házi állatok veszetteb marása által vagy más veszet állattal érintkezés folytán befertőzöttek lehetnek a nélkül, hogy arról valamint a tulajdonos tudna, ennélfogva köteles mindenki ha állatain a düh jeleit: ingerült viselet, dühösség, bőszültséget elárulo rekedt, hang személyek és tárgyak irányában ellenséges magaviselet, sértésre törekvés, figyelemmel kisérni, ly állatot megkötni és a kapitányi hivatalnál bejelenteni köteles.

Arad, 1889. szeptember 11.

Urbányi, főkapitány.

ENZT
SORSJEGYEKRE
és
ÉRTÉKPAPIROKRA
(visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad
Falkenstein Adolf
bank- és váltó-üzlete
ARADON,
Szabadságtér 4. sz.

1553—1889.

Hirdetmény.

Az 1890 évi egyenes-adó kivetési munkálatok foganatba veendők lévén, felhivatik Arad sz. k. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeirására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeiró közegeket valótlan bemondásokkal tévutra vezeti, vagy munkájokban bármimódon akadályozza, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 10, §-a értelmében 1—50 frtig terjedhető birsággal lesz sujtandó.

Felhivatik továbbá a város közönsége, miszerint az adókivetés alapjául szolgálandó vallomási iveket, melyek ingyen, vétbizonyitvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az alább kitüzött határidők alatt, a polgármester megbizásából Kilényi János adóügyi alszámvevőnél, a saját érdekéből beadni el ne mulaszsza, és pedig:

A házbérjövedelmi vallomásokat az állami vagy községi, vagy állami és községi adómentes lakrészek külön feltüntetése mellett f. é. november 15-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó üzletek, kereskedések vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jövedelmü haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomásokat f. é. november 15-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó meghatározott évi vagy havi fizetést élvezők évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásaikat, — továbbá a tőkekamat-adó tárgyát képező kamat- vagy életjáradékra vonatkozó vallomásokat f. évi november 15-ig.

Az általános jövedelmi pótadó kiszámitásánál levonandó ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg fizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokat folyó évi deczember 15-ig.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek jövedelmeikre vonatkozó vallomásaikat 1890. évi februárius 28-ig

A fentérintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztetik, miszerint a házbéradó és III. osztályu kereseti adó az *1890., 1891.* és *1892.* évekre fog ez uttal megállapittatni, továbbá, hogy az adótárgyaknak és adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkárositása czéljából való eltitkolása az 1883. XLIV. törvényczikk *100.* §-a értelmében 1—*500* frtig terjedhető birságolást von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1889. szept. 28-án tartott üléséből.

A városi tanács.

9794—*1889.*
kh.

Hirdetmény.

Jász-Nagykun-Szolnokmegye alispáni hivatala f. évi szeptember hó *29*-én *16611.* szám alatt kelt átirata szerint Jász-Nagykun-Szolnokmegyében a marhák közt a száj- és körömfájás járványosan lépett fel, ennek folytán azon megyében az országos és heti vásárokról a kérődző állatok és sertések a járvány megszüntének kihirdetéséig *kitiltatott.*

Arad, 1889. október hó *1*-én.

Urbányi,
főkapitány.

1500—1889. sz. áll,

Hirdetmény.

A nagyméltóságu kereskedelemügyi magyar királyi miniszter ur az 1889-ik évi szeptember hó 27-ikén kelt 47401-ik számu rendeletével a kiszombor-aradi államut 44 klm szakaszán egy kettős utkaparó-háznak épitését 1630 forint 96 krajczár összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálat foganatositásának biztositása czéljából az **1889 evi oktober hó 12. napjának d. e. 10 orájára** az aradmegyei magyar királyi államépitészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalas hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó s a részletes feltételekben előirt, 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitüzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet és rószletes feltételek a nevezett magyar királyi államépitészeti hivatalnál a rendes hivatalos órakban naponkint megtekimthetők. Az ajánlatok as engedélyezett összeg után százalékokban kifejezendő árelengedéssel, vagy felülfizetéssel teendők.

Kelt Aradon, 1889. évi október 1

Pálfy József,
kiralyi főmérnök.

655—1889. gazd. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1890. évben szükséges fen, ő és tölgyfaanyagok szállitásának elvállalása iránt **folyó évi október hó 8-án d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási-ár árjegyzék szerint,

Bánompénzül leteendő 100 forint készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venniszóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri s elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanacsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1889 évi szeptember hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos,
aljegyző.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Szegeden.

Ad 22282. szám. *1*

Pályázat.

A magyar királyi államvasutak Bród állomásán folyó évi *november hó 30-án* megüresedő

vendéglő-üzletének bérletére

ezennel nyilvános pályázat nyittatik.

Felhivatnak ennélfogva mindazok, kik az emlitett pályavendéglőt bérbe venni kivánják, hogy kellőleg felszerelt ajánlatukat folyó évi *október hó 31-ig* a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségéhez nyujtsák be.

A pályázati feltételek a nevezett üzletvezetőség III-ik (forgalmi) osztályánál megtudhatók.

Szeged, *1889.* szeptember *22*-én.

Az üzletvezetőség.

M. k. államvasutak. 61862—89. sz.

B.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak vonalain szükséges folyt a czélból való 100 csoport 4°51'26" szögü c rendszerü egyszerü teljes keresztezés szállitására nyilvános pályázat hirdettetik.

Az ivenként 50 kr. magyar bélyegjegygyel ellátott és lepecsételt ajánlatok a következő külczimmel: „Ajánlat 6186—89. számhoz folyt aczélból való keresztezések szállitására,“ 1889. évi október hó 19-iki déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár beszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75. sz. I. em. 47. ajtó) átadandók, illetve postán odaküldendők.

Bánatpénz fejében az ajánlt keresztezések értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1889. évi október hó 18-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Az ezen szállitásra vonatkozó közelebbi feltételek és módozatok az emlitett anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál és a m. kir. államvasutak mindegyik üzletvezetőségénél megtudhatók.

Budapest, *1889.* szeptember 9.

Az igazgatóság.

Hirdetés.

A nagyméltóságu földmivelésügyi magy. kir. Miniszt r 1888. évi szeptember hó 11-én 46151—III. sz. a következő körrendeletet bocsátott ki;

A ragadós száj és körömfájás elhurczolásának megakadályozása végett az 1888. évi VII. t.-cz. 38 §-a alapján szarvasmarhák, továbbá a juhoknak és kecskéknek a budapesti vásárra lábon való hajtását ezennel megtiltom.

Arad szab. kir. város tanácsának 1889. évi szeptember 14-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.